

Til:
Olje- og energidepartementet
postmottak@oed.dep.no

Oslo, 19. september 2019

Kopi:
Norges vassdrag- og energidirektorat
V/ Jon Korgvold

Klage på innvilgelse av utsatt frist for igangsettelse av Andmyran Vindpark

Norges Naturvernforbund (NNV) klager med dette inn vedtak fra Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE) av 5. september 2019 vedrørende innvilgelse av utsatt frist for igangsettelse av Andmyran Vindpark, ref. 200700861-90. I lys av føringene som ble lagt i Energimeldingen, og den siste tidens uttalelser fra politisk hold i OED om at det skal strammes inn på forlengelser av konsesjoner, er det svært viktig at dette blir fulgt opp i praksis, og at denne søknaden avslås.

1. mars 2019 overleverte NVE sitt forslag til en nasjonal ramme for vindkraft til Olje- og energidepartementet. I Energimeldingen fra 2016 står det blant annet at «Regjeringen vil stramme inn praksis for behandlingen av søknader om utsatt frist for idriftsettelse for vindkraftkonsesjoner» og «Urealiserte vindkraftkonsesjoner båndlegger areal i kommunene. Det kan stå i veien for annen lønnsom samfunnsutvikling, og vil i en del tilfeller kunne bidra til at lokale konflikter opprettholdes. Dersom det har gått mange år, kan det også ha oppstått endrede forhold som gjør det nødvendig med nye eller oppdaterte utredninger og eventuelt ny konsesjonsbehandling.»

Det høye konfliktnivået på vindkraftutbygging i dag krever at det blir gjort konkrete tiltak for å dempe konflikten. I Dagens Næringsliv 25.05.19 sier olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg at han vil gjøre dette blant annet ved å redusere tiden som går fra en utbyggingskonsesjon blir gitt, til utbyggeren må benytte seg av konsesjonen. Det samme ble nevnt av underdirektør Tollef Taksdal i et møte mellom Naturvernforbundet og Olje- og energidepartementet 20.08.19, hvor det ble sagt at OED framover kommer til å skjerpe inn på å gi forlengelser på konsesjoner. Statssekretær Liv Lønnum understreket også dette poenget i sin appell på demonstrasjon mot vindkraft 08.09.19.

I innvilgelsesbrevet til Andmyran Vindpark skriver NVE at de har vektlagt tidligere praksis og likebehandling, men det politiske ønsket om denne praksisen er endret. Derfor kan ikke «tidligere praksis» brukes som grunnlag for innvilgelse.

Andmyran Vindpark AS søkte om driftstillatelse og ekspropriasjon for nesten femten år siden, i februar 2005, med miljøfaglige utredninger fra 2004. Dette er et typisk eksempel på at anlegg ikke blir satt i drift innen rimelig tid, og prosjektet har allerede fått forlenget frist en gang tidligere.

Ny kunnskap om naturverdiene

Andmyran er et område med svært store naturverdier, og utbyggingen vil ødelegge store områder med myr. I Miljødirektoratet og Riksantikvaren sine innspill til Nasjonal Ramme for vindkraft, fra februar 2019, anbefaler faginstansene at området som Andmyran vindkraftverk er planlagt i burde ekskluderes fra vindkraftutbygging. Om analyseområde 33-A skrives blant annet:

«Området har flere viktige fugleområder. Andøya har store våtmarksområder med særlige verneverdige myrområder og meget rikt og interessant fugleliv. Skogvollmyrene er et av de største atlantisk høymyrkompleksene i Norge. På myrene hekker store bestander av blant annet sangsvaner, tyvjo, storlom og smålom. Andre arter som brushane, enkeltbekkasin og småspove har hatt betydelige bestandsnedgang på myrene. På øyene og holmene hekker sjøfugl, blant annet havsuler og storskarv. I trekktidene er det også en god del ender og vadefugl som raster i området, og deler av Andøya er og viktig overvintringsområde for blant annet sangsvaner og praktærfugl. Vesterålen, inkludert Andøya, er viktig for trekkende gjess. Både kortnebbgås og hvitkinngås raster i Vesterålen hver vår på tur til Svalbard. Andøya er et hotspot-område for fugl» og videre om naturtyper *«Andøya har store våtmarksområder med særlige verneverdige myrområder. Det er også knyttet seg betydelig interesse til geologien på øya. Skogvollmyrene er et av de største atlantisk høymyrkompleksene i Norge.»*

Da konsesjonssøknaden ble levert i 2005, og endelig konsesjon deretter ble gitt av OED i 2010, var kunnskapen om betydningen av myra en helt annen enn den er i dag. Myra har unike egenskaper som er nyttige for oss mennesker. Myr demper flom, lagrer karbon og gir trekkfugler et sted å raste, og flere nye forskningsrapporter de siste årene har understreket hvor viktig disse funksjonene er for samfunnet og for miljøet. I norske myrer ligger det enorme mengder klimagasser. Myra alene lagrer rundt 3500 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Til sammenligning var de totale norske utslippene i 2017 på 52,7 millioner tonn. Ved å bevare våtmark bevarer vi artsmangfoldet og fuglelivet som finnes der – samtidig som vi bremser klimaendringene. Det at slik kunnskap kommer fram er nettopp en av grunnene til at selskaper ikke bør kunne sette i gang med utbygging mange år etter at konsesjon er gitt.

Et nytt politisk ønske om å bevare myra

Siden 2005 har det kommet helt nye føringer på forvaltning av myr og våtmark. I Granavolden-plattformen skriver regjeringen at de vil «Legge til rette for økt bevaring av våtmarker», og stortinget vedtok 11. april 2019 forbud mot nydyrking på myr. Den 2. februar 2019, i anledningen verdens våtmarksdag, uttalte Klima- og miljøminister Ola Elvestuen følgende i en pressemelding fra Klima- og miljødepartementet: «Å sørge for at myr og våtmark ikke går tapt er et langsiktig og viktig klimatiltak». Videre har regjeringen de tre siste årene bevilget 23 millioner kroner årlig til restaurering av myr og annen våtmark. Dette er en satsing Naturvernforbundet støtter, men vi mener det vil være helt essensielt å i tillegg hindre ny ødeleggelse av myr og våtmark. Utbygging av Andmyran er dermed ikke forenelig med dagens forvaltning, og bør ikke gis forlengelse basert på gamle og utdaterte vurderinger.

Oppsummering

Etablering av Andmyran vindkraftverk er på kraftig kollisjonskurs med ønsket om å styrke myra og våtmarkens stilling i naturforvaltningen. Konsesjonsvedtaket er dermed gjort på utdatert grunnlag, og bør ikke forlenges ytterligere. I tillegg er innvilgelse av utsettelse et brudd på signalene regjeringen har kommet med den siste tiden.

For å vise at de nye politiske standpunktene fremmet av regjeringen omsettes i praksis, både med hensyn til myras betydning og innstramning av forlengelser på konsesjoner, er det svært viktig at denne søknaden om forlengelse avslås.

Vennlig hilsen

Naturvernforbundet

Silje Ask Lundberg, leder

Bjørn Økern, fylkesleder i Nordland

Jens Are Johansen, lokallagsleder i Vesterålen

Hanna Nyborg Støstad, fagrådgiver naturmangfold